



## Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

7. veebruar 2013\*

Õigusalane koostöö tsiviilasjades — Kohtualluvus tsiviil- ja kaubandusajades — Määrus (EÜ) nr 44/2001 — Artikli 23 tõlgendamine — Tootja ja kauba esialgse omandaja vahel sõlmitud lepingus esinev kohtualluvuse tingimus — Omandiõiguse üleandmisega seotud lepingute ahelasse kuuluv leping — Sellele tingimusele tuginetavus kauba allomandaja suhtes

Kohtuasjas C-543/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour de cassationi (Prantsusmaa) 17. novembri 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. novembril 2010, menetluses

**Refcomp SpA**

*versus*

**Axa Corporate Solutions Assurance SA,**

**Axa France IARD,**

**Emerson Network,**

**Climaveneta SpA,**

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Tizzano, kohtunikud M. Ilešič, E. Levits, M. Safjan ja M. Berger (ettekandja),

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: ametnik R. Şereş,

arvestades kirjalikus menetluses ja 3. mai 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Refcomp SpA, esindajad: advokaadid P. Pedone ja A. Musella,
- Axa Corporate Solutions Assurance SA, esindaja: advokaat B. Soltner,
- Emerson Network, esindaja: advokaat A. Bénabent,

\* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

- Prantsuse valitsus, esindajad: G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha ja N. Rouam,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja F. Wannek,
- Hispaania valitsus, esindaja: S. Centeno Huerta,
- Euroopa Komisjon, esindaja: A-M. Rouchaud-Joët,

olles 18. oktoobri 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,  
on teinud järgmise

#### otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT L 12, lk 1; ELT erivaljaanne 19/04, lk 42; edaspidi „määrus”) artikli 23 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Refcomp SpA (edaspidi „Refcomp”) ning teiselt poolt Axa Corporate Solutions Assurance SA (edaspidi „Axa Corporate”), Axa France IARD, Emerson Network (edaspidi „Emerson”) ja Climaveneta SpA (edaspidi „Climaveneta”) vahelises vaidluses, mille eesmärk on tuvastada Prantsuse kohtutes tootjast põhikohtuasja hageja vastutus, isegi kui viimane tugineb tingimusele, mille alusel on vaidluse lahendamiseks pädevad Itaalia kohtud.

#### Õiguslik raamistik

- 3 Nagu nähtub määruse põhjendusest 2, on selle määruse eesmärk „[ühtlustada] eeskirjad kohtualluvuse konflikti kohta tsiviil- ja kaubandusasjades”.
- 4 Määruse põhjenduses 11 on eelkõige ette nähtud, et „[k]ohtualluvuse eeskirjad peavad olema hästi etteaimatavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga ning seepärast peab kohtualluvus alati olema olema, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui kohtuvaidluse sisu või osapoolte autonoomia eeldab teistsugust seotust”.
- 5 Määruse artikli 5 punktis 1, mis asub kohtualluvust käsitleva II peatüki 2. jaos „Kohtualluvus erandjuhtudel” [mõiste „kohtualluvus erandjuhtudel” asemel on edaspidi kasutatud täpsemat vastet „valikuline kohtualluvus”) on sätestatud valikulise kohtualluvuse eeskiri, mille kohaselt võib lepingutega seotud asjades isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, kaevata teises liikmesriigis selle paiga kohtusse, kus tuli täita asjaomane kohustus.
- 6 Nimetatud II peatüki 7. jaos „Kokkulepe kohtualluvuse kohta” asub artikkel 23, mille lõikes 1 on sätestatud:

„Kui lepinguosalised, kellest ühe või mitme alaline elukoht on liikmesriigis, on kokku leppinud, et konkreetsest õigussuhtest tulenenud või tuleneda võivate vaidluste lahendamiseks on pädev liikmesriigi kohus või kohtud, on see kohus või need kohtud pädevad. Kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, on kohtul või kohtutel ainupädevus. Selline kokkulepe kohtualluvuse kohta sõlmitakse kas:

- a) kirjalikult, või kui see on sõlmitud suuliselt, kinnitatakse kirjalikult või
- b) vormis, mis vastab poolte vahel väljakujunenud tavale, või

- c) rahvusvahelise kaubanduse puhul vormis, mis vastab kaubandustavale, millest pooled olid või pidid olema teadlikud ning mis on asjaomase kaubanduse valdkonnas laialt tuntud ning mida selles valdkonnas tegutsevad asjakohast liiki lepingute pooled regulaarselt kasutavad.”

### **Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused**

- 7 Arendaja Doumer SNC (edaspidi „Doumer”) lasi teha Courbevoies (Prantsusmaa) asuva hoonekompleksi renoveerimistööd. See äriühing oli kindlustuslepingu sõlminud Axa Corporate’iga, kelle asukoht on Pariisis (Prantsusmaa).
- 8 Nende tööde raames paigaldati kliimaseadmed. Need seadmed on varustatud kompressoritega, mille valmistas Refcomp, kelle asukoht on Itaalias, need ostis ja monteeris Climaveneta, kelle asukoht on samuti Itaalias, ning seejärel müüs need Doumerile äriühing Liebert, kelle õigused on nüüd läinud üle Emersonile. Viimati nimetatud äriühingul, kelle asukoht on Prantsusmaal, on sõlmitud kindlustusleping Axa France IARD-ga, kelle asukoht on samuti Prantsusmaal.
- 9 Kuna paigaldatud kliimaseadmetes tekkisid tõrked, siis tuvastas ekspertiis, et need tõrked tulenesid kompressorite tootmisveast.
- 10 Axa Corporate, kellele läksid üle Doumeri nõuded pärast viimasele hüvitise maksmist, esitas Tribunal de grande instance de Paris’le (Pariisi esimese astme kohus) tootja Refcomp, monteeriija Climaveneta ja müüja Emersoni vastu hagi viimastelt tekitatud kahju eest solidaarselt hüvitise väljanõudmiseks.
- 11 Refcomp vaidlustas Tribunal de grande instance de Paris’ pädevuse, viidates tema ja Climaveneta vahel sõlmitud lepingu sisalduvale kohtualluvuse tingimusele, mille kohaselt on pädevad Itaalia kohtud.
- 12 Tribunal de grande instance de Paris’ asja ettevalmistava kohtuniku 26. jaanuari 2007. aasta määrusega lükati Refcomp vastuväited kohtu pädevuse puudumise kohta tagasi; viimane esitas selle määruse peale määruskaebuse.
- 13 Cour d’appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) kinnitas 19. detsembri 2008. aasta otsusega Refcomp esitatud vastuväite tagasilükkamise. Ta leidis, et tootja ja vahendaja vahel kokku lepitud kohtualluvuse tingimusele ei saa tugineda kindlustusandja vastu, kellele on üle läinud allomandaja nõue esiteks põhjendusel, et määruuses sätestatud eeskirju, mis käsitlevad valikulist kohtualluvust lepingutega seotud asjades, ei kohaldata asja allomandaja ja selle tootja vaheliste vaidluste suhtes, kuna need kuuluvad lepinguvälise vastutuse valdkonda, ning teiseks, kuna allomandaja ei ole esialgse lepingu poolte vahel sõlmitud kõnealust tingimust heaks kiitnud.
- 14 Refcomp kassatsioonkaebust arutades otsustas Cour de cassation menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas kohtualluvuse tingimus, milles on ühendusesiseste lepingute ahela raames kokku leppinud teatava asja tootja ja ostja vastavalt määruse [...] artiklile 23, kehtib allomandaja suhtes, ning kui vastus on jaatav, siis millistel tingimustel?
2. Kas kohtualluvuse tingimus kehtib allomandaja suhtes ja kindlustusandjate suhtes, kellele tema õigused on üle läinud, ehkki Euroopa Kohus on oma [17. juuni 1992. aasta] otsuses [kohtuasjas C-26/91: Handte (EKL 1992, lk I-3967)] otsustanud, et määruse [...] artikli 5 punkti 1 ei kohaldata hagi suhtes, mille allomandaja on esitanud tootja vastu?”

## Eelotsuse küsimuste analüüs

### *Sissejuhatavad märkused*

- 15 Nende küsimuste sõnastuses osutab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et need on esitatud „ühendusesiseste lepingute ahela” kontekstis. Nende küsimuste ulatuse täpsustamiseks ja neile tarviliku vastuse andmiseks tuleb märkida, et niisugust olukorda tuleb mõista nii – nagu nähtub ka kohtutoimikust –, et sellega tähistatakse üksteisele järgnevaid omandiõiguse üleandmisega seotud lepinguid, mis on sõlmitud majandustegevuses osalejate vahel, kelle asukohad on erinevates Euroopa Liidu liikmesriikides.
- 16 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 22 märkis, nähtub Euroopa Kohtule esitatud seisukohtadest, et need küsimused on seotud sellega, et siseriiklikus õiguses esineb norm, mille kohaselt tehakse – vaatamata sellele, et lepingute toime on enamasti relatiivne, kuna need seovad vaid sellele alla kirjutanud pooli – sellest põhimõttest siiski erand juhul, kui antakse üle omand, nimelt müüdüd asja omandiõigus antakse üle kõigile kõnealuse asja järjestikustele omandajatele koos muu hulgas kõige selle juurde kuuluvaga. Viimati nimetatute hulka kuulub kauba allomandaja õigus esitada asja nõuetele mittevastavusest tulenev kahju hüvitamise nõue nii talle asja vahetult müünud isiku vastu kui ka ükskõik millise selle asja vahendaja või selle asja tootja vastu.
- 17 Selles kontekstis tuleb esiteks seoses küsimusega, kas määruse artikkel 23 on käesoleva põhikohtuasja asjaolude suhtes kohaldatav, märkida, et selle artikli lõike 1 kohaselt piisab põhimõtteliselt sellest, kui ühe lepinguosalise alaline elukoht on liikmesriigi territooriumil ning kui kohtualluvuse tingimusega on vaidluse lahendamise pädevus antud liikmesriigi kohtule – need on tingimused, mis on käesolevas kohtuasjas täidetud. Lisaks on selge, et käesolevas põhikohtuasjas kõne all olev õigussuhe on rahvusvahelist laadi. Määruse artikkel 23 on seega selle kohtuasja asjaolude suhtes kohaldatav.
- 18 Teiseks, mis puudutab eelotsuse küsimustes viidatud määruse sätete tõlgendamist, siis olgu kõigepealt meenutatud, et kuna määrus asendab liikmesriikide vahelistes suhetes 27. septembri 1968. aasta Brüsseli konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32), mida on muudetud uute liikmesriikide ühinemist käsitlevate järgnevate konventsioonidega (edaspidi „Brüsseli konventsioon”), võib Euroopa Kohtu tõlgendusi nimetatud konventsiooni sätetele laiendada ka määruse sätetele, kui nende aktide sätted on sisult võrdväärsed (vt eelkõige 25. oktoobri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-133/11: Folien Fischer ja Fofitec, punkt 31).
- 19 Selline on olukord just nimetatud konventsiooni artikli 17 esimese lõigu ja määruse artikli 23 lõike 1 puhul, mis on sõnastatud peaaegu identselt.
- 20 Sama kehtib ka mõiste „lepingutega seotud asjad” puhul määruse artikli 5 punkti 1 tähenduses, kuna sellesse sättesse tehtud muudatused puudutavad üksnes seotuse kriteeriumi, mille alusel määratakse kindlaks kohtualluvus kaupade müügi- ja teenuste osutamise lepingute korral, jättes ülejäänud osas muutmata sätte sisu, mis vastab Brüsseli konventsiooni omale (vt selle kohta 23. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-533/07: Falco Privatstiftung ja Rabitsch, EKL 2009, lk I-3327, punktid 48–57).
- 21 Mis puudutab nende kahe õigusnormi eelistatud tõlgendusmeetodit, siis märkis Euroopa Kohus Brüsseli konventsiooni artikli 17 esimese lõigu kohta, et võttes arvesse selle konventsiooni eesmärke ja üldist ülesehitust, mis on samad ka määruse puhul, ning tagamaks selle õigusakti ühtset kohaldamist, on oluline, et selles sättes osutatud mõistet „kohtualluvuse kindlaksmääramise kokkulepe” tõlgendatakse mitte lihtsa viitena ühe või teise riigi siseriiklikule õigusele, vaid seda tuleb käsitada iseseisva mõistena (vt 10. märtsi 1992. aasta otsus kohtuasjas C-214/89: Powell Duffryn, EKL 1992, lk I-1745, punktid 13 ja 14).

22 Sarnastel põhjendustel leidis Euroopa Kohus, et samuti tuleb autonoomselt tõlgendada sõnastust „lepingutega seotud asjad” Brüsseli konventsiooni artikli 5 punkti 1 tähenduses (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Handte, punkt 10 ja seal viidatud kohtupraktika).

23 Eelotsusetaotluse esitanud kohtule tuleb palutud tõlgendus anda nendest kaalutlustest lähtudes.

#### *Esimene küsimus*

24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma esimese küsimusega sisuliselt selgitada, kas määruse artiklit 23 tuleb tõlgendada nii, et kohtualluvuse tingimus, milles on kokku leppinud kauba tootja ja selle omandaja, kehtib kolmandast isikust allomandaja suhtes, kes on saanud selle kauba üksteisele järgnevatest eri liikmesriikides asuvate poolte vahel sõlmitud omandiõiguse üleandmisega seotud lepingutest ühe lepingu alusel ning kes soovib kauba tootja vastu esitada kahju hüvitamise hagi.

25 Sellega seoses tuleb nentida, et määruse artikli 23 lõige 1 sätestab seoses kohtualluvuse tingimusega peamiselt vorminõuded ja näeb ette sisulise nõude üksnes tingimuse eseme osas, mis peab käsitlema konkreetset õigussuhet. Selle sätte sõnastuses ei täpsustata seega, kas kohtualluvuse tingimuse võib väljaspool lepinguosaliste ringi kanda üle kolmandale isikule, kes on hilisema lepingu pool ja kellele on täielikult või osaliselt üle läinud esialgse lepingu ühe poole õigused ja kohustused.

26 Määruse artikli 23 lõikes 1 on siiski selgelt osutatud, et selle kohaldamisala piirneb juhtudega, kus lepinguosalistel on kohtu osas „kokku leppinud”. Nagu see nähtub määruse põhjendusest 11, on privaatautonomia põhimõttest tulenevalt just lepinguosaliste vabatahtliku kokkuleppe tõttu õigustatud see, et primaarseks loetakse muu kohtu valikut kui see, mis oleks olnud antud juhul pädev määruse alusel.

27 Lisaks on Euroopa Kohus Brüsseli konventsiooni artikli 17 esimese lõigu osas leidnud, et seades kohtualluvuse tingimuse kehtivuse sõltuvusse „kokkuleppe” olemasolust lepinguosaliste vahel, kehtestab see sätte asja arutava kohtu kohustuse kontrollida esmalt, kas ka tegelikult oli lepinguosaliste vahel kokkuleppe tingimuse osas, mis annab asja lahendamiseks pädevuse sellele kohtule (20. veebruaril 1997. aasta otsus kohtuasjas C-106/95: MSG, EKL 1997, lk I-911, punkt 15 ja seal viidatud kohtupraktika).

28 Seega tuleb määruse artikli 23 lõiget 1 tõlgendada nii, et Brüsseli konventsiooni artikli 17 esimese lõiguga järgitava eesmärgi eeskujul on huvitatud isikute tegelik nõustumus üks selle sätte eesmärkidest (vt eespool viidatud kohtuotsus MSG, punkt 17, ja 16. märtsi 1999. aasta otsus kohtuasjas C-159/97: Castelletti, EKL 1999, lk I-1597, punkt 19).

29 Sellest tuleneb, et lepingus sisalduv kohtualluvuse tingimus saab põhimõtteliselt mõjutada üksnes suhteid nende poolte vahel, kes selle lepingu sõlmimiseks oma nõusoleku andsid. Selleks et kolmanda isiku vastu saaks sellele tingimusele tugineda, on põhimõtteliselt vajalik, et see kolmas isik oleks sellekohase nõusoleku andnud.

30 On tõsi, et tingimused ja vorminõuded, mille korral võib lepingu suhtes kolmanda isiku osas leida, et ta on kohtualluvuse tingimuse kohta nõusoleku andnud, võivad sõltuvalt esialgse lepingu laadist erinevad olla.

31 Nii on Euroopa Kohus möönnud, et aktsionär, kes aktsiaid omandades on vaikimisi nõustunud äriühingu põhikirjaga, loetakse oma nõusoleku andnuks ka põhikirjas sisalduvale kohtualluvuse tingimusele, kuna selline põhikirjaga nõustumine loob nii aktsionäri ja äriühingu kui ka aktsionäride enda vahel suhte, mida tuleb pidada lepinguliseks suhteks (vt selle kohta Brüsseli konventsiooni artikli 17 osas eespool viidatud kohtuotsus Powell Duffryn, punktid 16–19).



- 32 Siiski ei saa seda kohtupraktikat üle kanda suhtele, mis on ühelt poolt allomandaja, kes ostis kauba vahendajalt, ning teiselt poolt selle kauba tootja vahel. Sellega seoses on Euroopa Kohus otsustanud, et selline suhe ei kuulu mõiste „lepingutega seotud asjad” kohaldamisalasse Brüsseli konventsiooni artikli 5 lõike 1 tähenduses. Nimelt otsustas ta kauba allomandaja poolt selle kauba tootja vastu esitatud kahju hüvitamise hagi kontekstis, et allomandaja ja tootja vahel puudub igasugune lepinguline suhe, kuna viimane ei ole võtnud allomandaja suhtes ühtegi lepingulist kohustust (eespool viidatud kohtuotsus Handte, punkt 16).
- 33 Kuna määruse kohaldamisel tuleks allomandajat ja tootjat käsitleda nii, et nende vahel puudub lepinguline suhe, siis järeldub sellest, et nende puhul ei saa leida, et nad on määruse artikli 23 lõike 1 tähenduses kokku leppinud kohtu osas, kellele on tootja ja esimese omandaja vahel sõlmitud lepingus pädevus määratud.
- 34 Tõepoolest on Euroopa Kohus mereveo lepingutega seotud asjades ka möönnud, et konossementis sisalduvale kohtualluvuse tingimusele saab selle lepingu suhtes kolmanda isiku vastu tugineda, kui see saatja ja vedaja vaheline tingimus on kehtivaks tunnistatud ning kui kohaldatava siseriikliku õiguse alusel on kolmandast isikust vedaja võtnud konossementi omandades üle saatja õigused ja kohustused (vt 19. juuni 1984. aasta otsus kohtuasjas 71/83: Russ, EKL 1984, lk 2417, punkt 24; eespool viidatud kohtuotsus Castelletti, punkt 41, ja 9. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-387/98: Coreck, EKL 2000, lk I-9337, punktid 23–27). Sellisel juhul puudub asja menetleval kohtul vajadus kontrollida, kas kolmas isik on sellele tingimusele oma nõusoleku andnud.
- 35 Selle kohtupraktika ulatust tuleb siiski hinnata konossementi ainulaadsust arvesse võttes, mis – nagu kohtujurist seda oma ettepaneku punktis 54 selgitas – on rahvusvahelise kaubanduse vahend, mille eesmärk on reguleerida vähemalt kolme isiku vahelist suhet, nimelt mereveo-ettevõtja, kaubasaatja või saatja ning kaubasaaja vahelist suhet. Enamiku liikmesriikide õigussüsteemides, mis on selles osas kooskõlas, on konossement kaubeldav väärtpaber, mis võimaldab omanikul kauba selle edasilikumise ajal müüa omandajale, kellest saab kõigi saatja õiguste ja kohustuste kandja vedaja suhtes.
- 36 Euroopa Kohus on just seda konossementi valdaja ja saatja vahelist asendumissuhet silmas pidades leidnud, et konossementi omandamise tõttu on kokkulepe kohtualluvuse kohta valdaja suhtes siduv (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Russ, punkt 25). Seevastu, kui siseriiklikus kohaldatavas õiguses ei ole sellist asendumissuhet ette nähtud, siis on asja menetleva kohtu ülesanne kontrollida, kas see kolmas isik on tegelikult kohtualluvuse tingimusega nõustunud (eespool viidatud kohtuotsus Coreck, punkt 26).
- 37 Niisiis ei tulene omandiõiguse üleandmisega seotud lepingute ahela raames esialgse omandaja ja allomandaja vaheline õigusjärglussuhe ainult üheainsa lepingu ning kõigi selles lepingus sisalduvate õiguste ja kohustuste üleminekust. Sellises olukorras võivad poolte lepingulised kohustused olla lepingute lõikes erinevad, nii et õigused, mida allomandaja saab kasutada otsese müüja vastu, ei pruugi olla tingimata samad kui need kohustused, mille tootja võttis endale lepingulistest suhetes esimese ostjaga (eespool viidatud kohtuotsus Handte, punkt 17).
- 38 Lisaks puudub siseriiklike õigussüsteemide vahel omandiõiguse üleandmisega seotud lepingute valdkonnas kooskõla osas, mis puudutab konossementi kolmandale isikule üleandmisest tulenevaid tagajärgi, mistõttu on ilmne, et tootja ja allomandaja vahelisi suhteid käsitletakse liikmesriikides erinevalt (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Handte, punkt 20).
- 39 Sellistel asjaoludel, viidates siseriikliku õigusele – nagu seda märkisid Refcomp ning Saksamaa ja Hispaania valitsus –, annaks hindamine, kas allomandaja vastu on õigus tugineda tootja ja esimese omandaja vahel sõlmitud esialgses lepingus sisalduvale kohtualluvuse tingimusele, liikmesriikides erinevaid lahendusi, mis oma olemuselt võivad kahjustada määrusega järgitavat eesmärki ühtlustada kohtualluvuse eeskirjad, nagu see nähtub viimati nimetatud määruse põhjendusest 2. Selline siseriiklikule

õigusele viitamine tekitaks ka ebaselguse, mis oleks vastuolus eesmärgiga tagada kohtualluvuse valdkonnas etteaimatavus, mis on – nagu on meenutatud määruse põhjenduses 11 – üks selle määruse eesmärkidest.

- 40 Seega tuleb pöörduda tagasi üldreegli poole, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 21 ning mille kohaselt tuleb mõistet „kokkulepe kohtualluvuse kohta” tõlgendada autonoomse mõistena ning kohaldada täielikult privaatautonomia põhimõtet, millele tugineb määruse artikli 23 lõige 1.
- 41 Kõigist eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse artiklit 23 tuleb tõlgendada nii, et kohtualluvuse tingimusele, milles on kokku leppinud kauba tootja ja selle omandaja, ei saa tugineda kolmandast isikust allomandaja vastu, kes on omandanud selle kauba üksteisele järgnevatest erinevates liikmesriikides asuvate poolte vahel sõlmitud omandiõiguse üleandmisega seotud lepingutest ühe lepingu alusel ning kes soovib kauba tootja vastu esitada kahju hüvitamise hagi, välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et see kolmas isik on tegelikult nimetatud tingimusega selles artiklis sätestatud tingimustel nõustunud.

#### *Teine küsimus*

- 42 Oma teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas lepinguväline olemus – millega seoses on Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuses Handte määruuses ettenähtud kohtualluvuse eeskirjade kohaldamise korral tunnustanud, et sellise olemusega on otsehagi, mille võib siseriikliku õiguse kohaselt kauba allomandaja esitada selle kauba tootja vastu – võib mõjutada eelnevalt tootja ja omandaja vahel sõlmitud lepingus sisalduva kohtualluvuse tingimuse toimet.
- 43 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 59 märkis, ilmneb selle küsimuse sõnastusest, et see esitati üksnes juhuks, kui vastus esimesele küsimusele on jaatav.
- 44 Tulenevalt esimesele küsimusele antud vastusest puudub seega vajadus teisele küsimusele vastata.

#### **Kohtukulud**

- 45 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

**Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artiklit 23 tuleb tõlgendada nii, et kohtualluvuse tingimusele, milles on kokku leppinud kauba tootja ja selle omandaja, ei saa tugineda kolmandast isikust allomandaja vastu, kes on omandanud selle kauba üksteisele järgnevatest erinevates liikmesriikides asuvate poolte vahel sõlmitud omandiõiguse üleandmisega seotud lepingutest ühe lepingu alusel ning kes soovib kauba tootja vastu esitada kahju hüvitamise hagi, välja arvatud juhul, kui on tõendatud, et see kolmas isik on tegelikult nimetatud tingimusega selles artiklis sätestatud tingimustel nõustunud.**

Allkirjad